



EXAMENREGLEMENT 2019-2020

Aangepaste versie in verband met de Corona maatregelen – d.d. 02-04-2020.

VMBO TL / GL
LEERJAAR 3
LEERJAAR 4



Voorwoord



Voor ouders/verzorgers en leerlingen van de eindexamenklassen van Het Hooghuis.

Beste leerlingen, geachte ouder(s)/verzorger(s),

De schoolopleiding van leerlingen op de locaties TBL, Mondriaan College, Stadion, Heesch en ZuidWest van Het Hooghuis worden afgesloten met een eindexamen.

Dit eindexamen omvat voor bijna alle vakken twee elementen:

- het schoolexamen en
- het centraal examen.

Het centraal examen wordt afgenomen aan het einde van het laatste examenjaar: de vierde klas vmbo, de vijfde klas havo en/of de zesde klas atheneum of gymnasium.

Het schoolexamen bestaat voor ieder vak uit een aantal toetsen, die in de leerjaren drie (voor vmbo) vier, vijf en/of zes kunnen worden afgenomen.

Het Eindexamenbesluit schrijft voor, dat de school iedere examenkandidaat zorgvuldig inlicht over de data van de proeven en de leerstof waarover gevraagd wordt.

Hierbij tref je het Algemeen Examenreglement aan voor alle genoemde locaties van Het Hooghuis. Naast dit algemeen examenreglement is er van iedere locatie een locatie-specifiek-deel betreffende schooleigen afspraken t.a.v. het examen.

Daarnaast is er per locatie voor de daar geboden opleidingen voor ieder vak een PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) vastgesteld. Hierin staat van ieder vak aangegeven hoe het Schoolexamenresultaat tot stand komt.

De beoordelingen van de verschillende PTA-onderdelen worden vastgelegd in SomToday en zijn voor kandidaten en ouders/verzorgers daar zichtbaar.

Lees dit reglement en PTA grondig door! Het bevat rechten en plichten die de kandidaat bij schoolexamen en centraal examen heeft.

De aanpassing van dit reglement en het PTA voor dit schooljaar is goedgekeurd door de DMR dd.: 01-04-2020

Namens alle medewerkers en de eindexamencommissie wensen wij jullie veel succes bij de voorbereidingen, het schoolexamen en het centraal examen.

Heesch, april 2020,

Ester van Eggelen – locatie directeur
Robert van Oorschot – examensecretaris



Inhoud

Deel I: Algemeen deel	3
Hoofdstuk I: Algemene bepalingen.....	4
Artikel 1: Begripsbepalingen.....	4
Hoofdstuk II: Algemeen deel	7
Artikel 2: Examenreglement	7
Artikel 3: Toelating tot het eindexamen.....	7
Artikel 4: Afnemen eindexamen.....	7
Artikel 5: Indeling eindexamen; profielwerkstuk	7
Artikel 6: Onregelmatigheden	8
Artikel 7: Examenprogramma	9
Artikel 8: Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten.....	9
Artikel 9: Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting.....	9
Hoofdstuk III: Het schoolexamen	11
Artikel 10: Schoolexamen.....	11
Artikel 10a: Toegestane zaken examenlokaal	11
Artikel 10b: Herkansingsregeling Schoolexamen.....	11
Artikel 11: Mededeling beoordeling schoolexamen.....	11
Artikel 12: Beoordeling schoolexamen.....	12
Artikel 13: Herexamen schoolexamen vmbo.....	12
Artikel 14: Examendossier.....	12
Hoofdstuk IV: Het centraal examen en de rekentoets.....	13
Artikel 15: Tijdvakken en afneming centraal examen.....	13
Artikel 15a: Centraal examen in eerder leerjaar.....	13
Artikel 16: Opgave kandidaten centraal examen	13
Artikel 17: Regels omtrent het centraal examen	14
Artikel 18: Beoordeling centraal examen	14
Artikel 19: Beoordeling centraal examen cspe.....	15
Artikel 20: Vaststelling score en cijfer centraal examen	15
Artikel 21: Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	15
Artikel 22: Verhinderung centraal examen	16
Artikel 22a: De rekentoets	16
Artikel 22b: Rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen	17
Hoofdstuk V: Uitslag, herkansing en diplomering	18
Artikel 23: Eindcijfer eindexamen	18
Artikel 24: Vaststelling uitslag.....	18
Artikel 25: Uitslag eindexamen leerwegen vmbo	18
Artikel 25a: Uitslag eindexamen vwo en havo	19
Artikel 25b: Voorschriften cum laude	21
Artikel 26: Herkansing centraal examen	22
Artikel 26a: Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	22
Artikel 26a1: Aantal toets mogelijkheden rekentoets	22
Artikel 27: Diploma en cijferlijst.....	23
Artikel 27a: Atheneumdiploma aan een gymnasium	25
Artikel 27b: Voorlopige cijferlijst.....	25
Artikel 28: Certificaat	26
Artikel 28a: Vermelding rekentoets vmbo-bb	26
Artikel 29: Duplicaten en afgifte verklaringen.....	26

Hoofdstuk VI: Overige bepalingen	27
Artikel 30: Afwijking wijze van examineren	27
Artikel 31: Gegevensverstrekking	27
Artikel 32: Bewaren examenwerk	28
Artikel 33: Afwijkende inrichting examen	28
Artikel 34: Spreiding voltooiing eindexamen	28
Hoofdstuk VII: Slotbepalingen.....	30
Artikel 35: Onvoorziene omstandigheden	30
Artikel 36: Vaststelling examenreglement.....	30
Deel II: School specifiek deel locatie Heesch.....	31
1. Programma van Toetsing en Afsluiting	32
2. Verdeling van de exameneenheden over CE en SE	32
3. Voortgangsdossier / examendossier.....	32
4. LOB-portfolio en profielwerkstuk	32
5. Bezwaar maken beoordeling schoolexamen.....	33
6. PTA Leerjaar 3	33
7. PTA leerjaar 4.....	33
8. Herkansingsregeling Schoolexamen.....	34
9. Inhaalregeling en afspraken rondom te laat komen bij het Schoolexamen	35
10. Data Centrale Schriftelijke Examens 2020	35
11. Toegestane hulpmiddelen eindexamens.....	35
12. Data Centraal Schriftelijk Praktijk Examen	36
13. Data goedkeuring en publicatie.....	36

Deel I: Algemeen deel

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsbepalingen

de wet:	de Wet op het voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school)
secretaris van het eindexamen	het personeelslid dat belast is met de organisatie van het examen;
schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 32c Wet op het Voortgezet Onderwijs;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;

schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak of de rekentoets;
tweede examiner:	degene die, naast de examiner, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo;
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet.
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audiovisuele vorming;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
algemene vakken:	vakken niet zijnde profielvakken, genoemd in artikel 26h, eerste lid, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in artikel 26j-van dat besluit;
beroepsgericht keuzevak:	beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of artikel 10d, zevende lid, onderdeel b van de wet;
profielwerkstuk:	het in artikel 5 bedoelde profielwerkstuk;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, met uitzondering van de rekentoets, tenzij anders blijkt;
rekentoets:	centrale rekentoets die een verplicht onderdeel is van het eindexamen;

eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken, alsmede de rekentoets;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
ER:	ernstige rekenproblemen;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken of de rekentoets met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profiel vak;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen, daaronder niet begrepen de gelegenheid om de rekentoets opnieuw af te leggen;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
fraude:	het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
College voor Toetsen en Examens:	College voor Toetsen en Examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs;
Eindexamenbesluit:	Eindexamenbesluit VO.

Hoofdstuk II: Algemeen deel

Artikel 2: Examenreglement

1. De schoolleider stelt voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen alsmede inhoudelijke bepalingen.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.
3. Voordat het Examenreglement wordt gepubliceerd dient dit ter goedkeuring te zijn voorgelegd aan de (D-) MR van de locatie.

Artikel 3: Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school eindexamen af te leggen.
3. De schoolleider van een school voor vmbo kan een kandidaat als bedoeld in lid 2, eveneens in de gelegenheid stellen deeleindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van de bbl, de kbl of de gl die de school verzorgt, indien de kandidaat voor een van deze leerwegen is ingeschreven aan een school voor VSO of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 4: Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen of deeleindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.
2. De schoolleider wijst een van de personeelsleden aan tot secretaris van het eindexamen. De secretaris van het eindexamen is tevens secretaris van de deeleindexamens.

Artikel 5: Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen of deeleindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.

5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
6. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 6: Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en aan de inspectie.

Adres van de Commissie van Beroep: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

De Commissie van Beroep bestaat uit de volgende 5 personen:

- mevrouw mr. A.E.W. de Rouw
- de heer W.A. Kok
- de heer mr. R.W.J.T. Schuurman
- de heer ir. J. Brouwer
- mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
 - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
 - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
 - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
 - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
 - g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7: Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de schoolsoorten en leerwegen, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak, en
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau.

Artikel 8: Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in extra vakken examen afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarvoor deze extra vakken een aanvulling zijn.

Artikel 9: Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een examenreglement en programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven:
 - welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
 - de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
 - de wijze waarop de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder begrepen;
 - de wijze van herkansing van het schoolexamen;
 - de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (PTA) worden vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Hoofdstuk III: Het schoolexamen

Artikel 10: Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Bij toepassing van artikel 15, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk in het vmbo zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider op grond van artikel 103b, tweede lid van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 10a: Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe, met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 10b: Herkansingsregeling Schoolexamen

De Herkansingsregeling Schoolexamen staat per locatie van Het Hooghuis uitgewerkt in deel 2 – Het school eigen gedeelte – van dit document.

Artikel 11: Mededeling beoordeling schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

1. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
2. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
3. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

Artikel 12: Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
5. Onder verwijzing naar artikel 25a, lid 2 wordt het combinatiecijfer havo (CKV-maatschappijleer in H4, CKV-maatschappijleer en profielwerkstuk in H5) bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de onderdelen zoals deze vermeld staan in deel 2 van dit reglement. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
Op VMBO is er een combinatiecijfer voor alle beroepsgerichte keuzevakken die door een leerling gevolgd zijn. Deze beroepsgerichte keuzevakken worden op de eindlijst vermeld én tellen mee voor het combinatiecijfer van de beroepsgerichte keuzevakken. Dit cijfer komt tot stand door de eindcijfers behaald voor de afzonderlijke beroepsgerichte keuzevakken bij elkaar op te tellen en te delen door het aantal gevolgde beroepsgerichte keuzevakken.

Artikel 13: Herexamen schoolexamen vmbo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 14: Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie c.q. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische c.q. de gemengde leerweg.

Hoofdstuk IV: Het centraal examen en de rekentoets

Artikel 15: Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
8. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 15a: Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 15, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten-voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 25, vierde lid, en artikel 25a, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College van toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 16: Opgave kandidaten centraal examen

De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 17: Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Artikel 18: Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid van het Eindexamenbesluit VO toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 19: Beoordeling centraal examen cspe

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examinerator van de school zijn. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examinerator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 18, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De examinerator en de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 20: Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 21: Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 22: Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 30 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mee aan de schoolleider.
5. Indien de schoolleider op grond van artikel 15, zevende lid, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.
6. Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Artikel 22a: De rekentoets¹

1. De rekentoets wordt afgenomen in het voorlaatste en laatste leerjaar.
2. Artikel 21 is van overeenkomstige toepassing.
3. Indien de leerling de rekentoets heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en niet is bevorderd tot het laatste leerjaar, vervallen de met de rekentoets behaalde resultaten. In afwijking hiervan kan de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het vwo deelneemt aan het laatste leerjaar van het havo en de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het havo deelneemt aan het laatste leerjaar van één van de leerwegen van het vmbo, het op het vwo respectievelijk havo behaalde cijfer voor de rekentoets behouden. In afwijking van de eerste volzin kan de leerling die na het voorlaatste leerjaar van een leerweg in het vmbo deelneemt aan het laatste leerjaar van een andere leerweg in het vmbo, het cijfer behouden dat in de eerstbedoelde leerweg is behaald voor de rekentoets.

¹ De Kamer heeft ingestemd met een motie om met ingang van het schooljaar 2019-2020 de bestaande centrale rekentoets in het voortgezet onderwijs af te schaffen en vanaf dat schooljaar ook geen cijfer van de rekentoets op de cijferlijst op te nemen.

Om deze wijziging nog per schooljaar 2019-2020 te realiseren is het nodig om deze wetswijziging uiterlijk per 1 januari 2020 in werking te laten treden, met een terugwerking tot 1 augustus 2019. Het tijdpad voor het afschaffen van de rekentoets en het rekencijfer op de cijferlijst is daarmee zeer krap, maar naar alle waarschijnlijkheid hoeven leerlingen die in en na schooljaar 2019-2020 hun diploma halen dus geen centrale rekentoets meer te maken.

Artikel 22b: Rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen

1. Er is een rekentoets ER waarbij de opgaven zijn aangepast voor kandidaten met ernstige rekenproblemen.
2. De schoolleider informeert een kandidaat tijdig voor de eerste gelegenheid over de mogelijkheid van het afleggen van de rekentoets ER, alsmede over de mogelijke gevolgen voor doorstroom naar het vervolgonderwijs of voor de arbeidsmarkt.
3. Op verzoek van een kandidaat verleent de schoolleider toestemming voor het afleggen van de rekentoets ER, indien de kandidaat aantoonbaar ernstige problemen heeft met de beheersing van de vereiste rekenvaardigheden.
4. Er is in ieder geval sprake van aantoonbare ernstige rekenproblemen indien de kandidaat:
 - a. zich heeft ingespannen de vereiste rekenvaardigheden te leren;
 - b. daarbij gebruik heeft gemaakt van de door de school geboden extra ondersteuning; en
 - c. hij desondanks aanhoudend onvoldoende resultaten laat zien.

Hoofdstuk V: Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 23: Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor de rekentoets en alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Van de cijfers die zijn behaald bij de gelegenheden om de rekentoets af te leggen, bedoeld in artikel 26a, geldt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer voor de rekentoets.
5. In afwijking van het vierde lid bepaalt de schoolleider in overleg met de kandidaat die gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van meerdere gelegenheden om de rekentoets af te leggen en gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau, welk van de voor de rekentoets behaalde cijfers geldt als eindcijfer.

Artikel 24: Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25 of artikel 25a, en voor zover van toepassing artikel 27b.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 25: Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;

- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald;
 - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
De rekentoets/rekenen is geen eindexamenvak en maakt geen onderdeel uit van het centraal examen.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma vormen als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d van het Eindexamenbesluit VO. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
 3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
 4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
 5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
 6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet, geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.
 Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
 7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25a: Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij:
 - 1°. voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak, dan wel andere hier genoemde vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - 2°. de rekentoets heeft afgelegd;

- c. hij onverminderd onderdeel b:
- 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
- e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
- De rekentoets/rekenen is geen eindexamenvak en maakt geen onderdeel uit van het centraal examen.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

De schoolleider kan aan het combinatiecijfer toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
 - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
 - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit VO.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25b: Voorschriften cum laude

1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en \
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
 - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, derde lid en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
5. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, vierde lid, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.

Artikel 26: Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 22, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 25, vierde lid, of artikel 25a, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 26a: Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 26a1: Aantal toets mogelijkheden rekentoets

1. De kandidaat wordt binnen de periode waarin de rekentoets wordt afgenomen, bedoeld in artikel 22a, eerste lid, viermaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen, met dien verstande dat de eerste mogelijkheid in het voorlaatste schooljaar wordt geboden.
2. Indien de kandidaat in één leerjaar examen doet, wordt in afwijking van het eerste lid een kandidaat driemaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen.
3. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door de schoolleider te bepalen dag en tijdstip er schriftelijk van in kennis dat hij gebruik maakt van de tweede, derde dan wel vierde gelegenheid, bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. De schoolleider kan bij de tweede, derde of vierde gelegenheid een kandidaat alsnog in de gelegenheid stellen, gebruik te maken van de rekentoets ER of van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau.
5. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van de mogelijkheid om de rekentoets af te leggen op een hoger niveau, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid bij de tweede, derde of vierde gelegenheid, de rekentoets af te leggen voor de schoolsoort of leerweg waarin hij eindexamen doet.

6. Na afloop van een rekentoets wordt het cijfer van de toets schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt, in voorkomend geval onder vermelding van het aantal nog resterende gelegenheden om de toets af te leggen.

Artikel 27: Diploma en cijferlijst

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
 - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
 - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
 - 1°. de maatschappelijke stage is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
 - 2°. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren;
 - g. de eindcijfers voor de rekentoets² en de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid, of artikel 25a, tweede lid, en
 - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
 - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
 - 1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;

² De Kamer heeft ingestemd met een motie om met ingang van het schooljaar 2019-2020 de bestaande centrale rekentoets in het voortgezet onderwijs af te schaffen en vanaf dat schooljaar ook geen cijfer van de rekentoets op de cijferlijst op te nemen.

Om deze wijziging nog per schooljaar 2019-2020 te realiseren is het nodig om deze wetwijziging uiterlijk per 1 januari 2020 in werking te laten treden, met een terugwerking tot 1 augustus 2019. Het tijdpad voor het afschaffen van de rekentoets en het rekencijfer op de cijferlijst is daarmee zeer krap, maar naar alle waarschijnlijkheid hoeven leerlingen die in en na schooljaar 2019-2020 hun diploma halen dus geen centrale rekentoets meer te maken.

- 2°. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
- 3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
- b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
 - 1°. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
 - 2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, achtste lid, artikel 24, zevende lid, of artikel 25, zevende lid van het Eindexamenbesluit VO bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 5°. vakken die op grond van artikel 22, achtste lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
 - 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
- 5. Op de cijferlijst wordt de rekentoets waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen, vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer.
- 6. Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst bij vermelding van de rekentoets de toevoeging "ER" geplaatst.
- 7. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
- 8. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar de eindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

9. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 25 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.

Artikel 27a: Atheneumdiploma aan een gymnasium

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:

1. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
2. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
3. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 27b: Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat de rekentoets, een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de schoolleider hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 15a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 34, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden de rekentoets, het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of het eindcijfer voor de rekentoets gebaseerd is op een rekentoets ER en of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 27, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 28: Certificaat

1. De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken of de rekentoets van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
 - b. de rekentoets, indien de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - c. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
2. De schoolleider reikt aan de kandidaat, bedoeld in artikel 3, derde lid, die deeleindexamen vmbo aan een school voor voortgezet onderwijs heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. de leerweg,
 - b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
 - c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk, en
 - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het cijfer dat is bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid.
3. Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst of het certificaat bij vermelding van de rekentoets de toevoeging “ER” geplaatst.

Artikel 28a: Vermelding rekentoets vmbo-bb

In afwijking van de artikelen 27, eerste lid, onderdeel g, en zesde lid, en 27b, tweede lid, wordt het eindcijfer voor de rekentoets in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo geplaatst op een bijlage bij de cijferlijst.

Artikel 29: Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

Hoofdstuk VI: Overige bepalingen

Artikel 30: Afwijking wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Eindexamenbesluit VO wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen of de rekentoets in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogst zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 31: Gegevensverstrekking

1. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers in het voorlaatste leerjaar of direct daaraan voorafgaande leerjaar, voor zover van toepassing, en na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de minister van OCW en aan de inspectie een opgave waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
 - b. de vakken waarin examen is afgelegd;
 - c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk in het vwo of havo betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk in het vmbo;
 - d. de cijfers van het centraal examen;

- e. de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld met het bijbehorende niveau, alsmede of gebruik is gemaakt van de rekentoets ER;
 - f. de eindcijfers;
 - g. de uitslag van het eindexamen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 103b, tweede lid, van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de minister van OCW.

Artikel 32: Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen en de rekentoets van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de opgave, zoals bedoeld in artikel 31 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 33: Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van OCW toestaan dat van het Eindexamenbesluit VO wordt afgeweken.

Artikel 34: Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het eerste lid is van toepassing op de rekentoets, met dien verstande dat de rekentoets in het ene schooljaar of in het daarop volgende schooljaar kan worden afgelegd.
3. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
4. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.

5. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan Onze Minister een opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 31, onderdelen a tot en met g.
6. De schoolleider en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25 of artikel 25a.

Hoofdstuk VII: Slotbepalingen

Artikel 35: Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 36: Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad c.q. deelraad.

Deel II: School specifiek deel locatie Heesch

1. Programma van Toetsing en Afsluiting

1. In het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) staat het schoolexamendeel aangegeven van het examen.
2. Het PTA wordt rond 1 oktober gepubliceerd op de website van Het Hooghuis Heesch onder kopje info. Ook staat hier een apart document van het PTA van Dienstverlening en Producten in leerjaar 3 (Keuzevakken) en leerjaar 4 (Modules).
3. In het PTA worden voor de vakken die een leerling volgt de inhoud (inclusief eindtermen uit syllabus bij examenprogramma) vorm (schriftelijk, mondeling, praktisch, theoretisch), duur (in minuten) en weging (weging voor het gemiddelde cijfer weergegeven in percentages) van de toetsen beschreven. Ook staat vermeld in welke periode de toets wordt afgenomen.
4. Het is voor alle kandidaten verplicht om alle toets onderdelen uit de gevolgde vakken volledig te hebben afgerond.
5. Wanneer het een kandidaat niet lukt, ten gevolge van onvoorziene omstandigheden, om tot een volledig ingevuld PTA te komen, dan zullen met hem/haar individuele afspraken worden gemaakt welke er alsnog toe moeten leiden om het PTA volledig te complementeren.

2. Verdeling van de exameneenheden over CE en SE

1. Het examen bestaat per vak of programma uit een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE) of uitsluitend uit een SE.
2. Maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, kunstvakken en LOB uit het gemeenschappelijk deel hebben uitsluitend een SE.
3. In de op de website www.examenblad.nl gepubliceerde syllabus per vak staat aangegeven welke exameneenheden in het CE en welke exameneenheden ten minste in het SE thuis horen. Het SE toetst in ieder geval die exameneenheden die niet in het CE worden getoetst. Exameneenheden die volgens het examenprogramma in het CE worden getoetst, mogen - als de school dat wenst - ook in het SE worden getoetst.

3. Voortgangsdossier / examendossier

1. Het voortgangsdossier in SOMtoday is de invulling van de resultaten van de kandidaat van het SE zoals omschreven in het PTA.
2. De leerling bouwt gespreid over het derde en het vierde leerjaar een examendossier (te zien in SOMtoday als voortgangsdossier) op.
3. Het examendossier bevat een overzicht van de afgelegde toetsen en uitgevoerde opdrachten met de daarop behaalde resultaten. Het geeft ook informatie over het profielwerkstuk, alsmede informatie over de verplichte vakken van het derde leerjaar waarin geen eindexamen wordt afgelegd.

4. LOB-portfolio en profielwerkstuk

1. Binnen het vak LOB maken de leerlingen in leerjaar 3 een digitaal portfolio. Daarin komen o.a. de reflectieverslagen van de Keuzevakken D&P. Voor verdere inhoud van digitaal portfolio voor beide leerjaren verwijzen we naar PTA LOB leerjaar 3 en 4.
2. Alle examenkandidaten moeten in leerjaar 4 een profielwerkstuk (PWS) maken.

3. Zoals in het PTA aangegeven tellen PWS en presentatie van het PWS beiden voor 50% ter bepaling van het eindcijfer/eindbeoordeling. Dit PWS dient voor de presentatie ingeleverd te worden. De datum van de presentatie is opgenomen in de jaarplanning.
4. Kandidaten die een onvoldoende behalen krijgen aanvullende opdracht(en) welke uiterlijk in SE-week 2 voldaan dienen te zijn. Wanneer de kandidaat dit niet voldoende heeft behaald na afloop van de SE-week 2, kan de kandidaat niet deelnemen aan het Centraal Examen.
5. Mede aan de hand van de LOB website (wikiwijs) kunnen kandidaten aan het profielwerkstuk werken. Op de LOB website kunnen het tijdpad, de eisen en beoordelingscriteria worden teruggevonden. Met het bijbehorende beoordelingsformulier kan de kandidaat zien hoe zijn cijfer tot stand komt.

5. Bezwaar maken beoordeling schoolexamen

1. Indien een leerling zich niet kan vinden in de beoordeling door de docent, gaat een leerling in gesprek met de docent.
2. Indien dit gesprek niet leidt tot consensus, dan kan tot maximaal drie werkdagen na de uitslag van het betreffende schoolexamen schriftelijk bezwaar worden aangetekend bij teamleider van de betreffende leerling.
3. De teamleider beoordeelt of de klacht van de leerling gegrond is. Zijn beslissing wordt binnen twee weken schriftelijk mede gedeeld aan leerling, docent én ouders.
4. Indien de klacht, ter beoordeling van de teamleider, gegrond wordt verklaart dan zal het desbetreffende werk ter beoordeling worden aangeboden aan een vakdocent uit het zelfde vakgebied. Zijn beoordeling is vervolgens bindend ook wanneer zijn beoordeling lager uit valt dan het oorspronkelijke cijfer”.

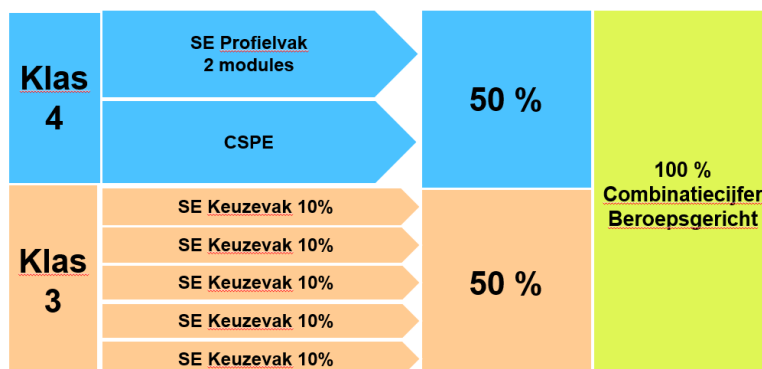
6. PTA Leerjaar 3

1. Het PTA in leerjaar 3 bestaat bij alle AVO-vakken uit 4 perioden.
2. Elk toets onderdeel in het PTA heeft een bepaald gewicht, welke is uitgedrukt in percentages. Het cijfer wordt bepaald door een doorlopend gemiddelde. Het eindcijfer van dit doorlopend gemiddelde komt terug in het PTA van leerjaar 4.
3. Naast de AVO-vakken volgt elke leerling in leerjaar 3 ook een 5-tal beroepsgerichte keuzevakken. Van elk keuzevak wordt het cijfer bepaald door een Theorietoets en een Praktijktoets. Beiden tellen voor 50% mee ter bepaling van het gemiddelde cijfer per keuzevak. Aan het einde van leerjaar 3 kiest een leerling 4 keuzevakken uit. Het gemiddelde van deze 4 cijfers vormt het Combinatiecijfer Beroepsgericht. Deze 4 keuzevakken met hun afgeronde cijfers komen ook op de Cijferlijst bij het diploma in leerjaar 4 te staan.
4. In leerjaar 3 is één aparte Schoolexamenperiode (SE-week). In deze periode hebben de leerlingen geen lessen, maar enkel toetsmomenten. Deze SE-week loopt van 24 juni tot en met 2 juli.

7. PTA leerjaar 4

1. Het PTA van leerjaar 4 bestaat bij de AVO-vakken en bij het beroepsgerichte praktijkvak Dienstverlening en Producten uit 5 perioden.
2. In leerjaar 4 zijn twee aparte Schoolexamenperioden (SE-weken). In deze periode hebben de leerlingen geen lessen, maar enkel toetsmomenten.
3. De perioden uit het PTA van leerjaar 4 zijn als volgt:
 - a. Periode 1 is het eindcijfer van leerjaar 3 (bij de AVO-vakken).
 - b. Periode 2 loopt van 19 augustus 2019 tot en met 10 november.

- c. Periode 3 is SE-week 1 en loopt van 11 november tot en met 15 november.
 - d. Periode 4 loopt van 16 november tot en met 5 maart.
 - e. Periode 5 is SE-week 2 en loopt van 6 maart tot en met 13 maart.
4. Voor het beroepsgerichte vak D&P geldt een andere berekening van het eindcijfer leerjaar 4 welke hieronder staat aangegeven:



8. Herkansingsregeling Schoolexamen

1. Voor de herkansbare toetsen van heel leerjaar 3 en uit periode 2 en 4 van leerjaar 4 verwijzen wij u naar het PTA.
2. De kandidaten uit leerjaar 4 worden in de gelegenheid gesteld om één schoolexamen uit periode 3 en één uit periode 5 te herkansen. De toetsen die herkanst mogen worden staan vermeld in het PTA. Deze herkansingen vinden plaats op 4 december 2019, respectievelijk 1 april 2020.
3. Zowel de schoolexamens die zijn afgerond met een onvoldoende, als de schoolexamens die zijn afgerond met een voldoende kunnen worden herkanst.
4. Inschrijving voor een herkansing kan tot uiterlijk 27 november 2019, respectievelijk 23 maart 2019, bij het examensecretariaat.
5. Een herkansingsmogelijkheid kan niet mee worden genomen naar een andere periode.
6. Het hoogste cijfer dat behaald is bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets geldt als definitief cijfer van de toets.
7. Mondelinge toetsen en practicum's kunnen niet worden herkanst en vallen dus buiten deze regeling.
8. Maatschappijleer: Zoals in deel 1 van dit Examenreglement staat aangegeven hebben de kandidaten welke in leerjaar 3 het vak maatschappijleer met een onvoldoende afsluiten het recht op een herkansing. Leerlingen in leerjaar 3 welke hun eindcijfer maatschappijleer compleet hebben kunnen een herkansing aanvragen. Dit om ze de mogelijkheid te bieden het cijfer te herprofilen/verbeteren.

Aanvulling naar aanleiding van de Corona maatregelen van het ministerie en volgens de bijlage “verantwoording en toestemming MR...” is de volgende regeling:

Elke leerling heeft het recht om, naast de beschreven herkansingsregeling, één schoolexamen uit de laatste schoolexamenperiode van leerjaar 4 te herkansen. Dit betreft een schriftelijke of mondelinge toets die in deze SE-week is afgenomen. De wijze van herkansen is gelijk aan de eerste afname.

9. Inhaalregeling en afspraken rondom te laat komen bij het Schoolexamen

1. Een leerling mag binnen 30 minuten na aanvang van het SE nog deelnemen aan het betreffende SE. Na 30 minuten mag de leerling niet meer deelnemen en meld de leerling zich bij de schoolleiding.
2. Bij ziekte of andere vorm van rechtmatige afwezigheid, kan de leerling het SE inhalen. Voor SE-week 1 is dit gelijk met de herkansingen (4 december 2019). Voor SE-week 2 is dit op 13 maart 2020. Mocht dit door ziekte of andere vorm van rechtmatige afwezigheid niet mogelijk zijn, wordt de toets ingehaald tijdens de herkansingen (1 april 2020).

10. Data Centrale Schriftelijke Examens 2020

Eerste tijdvak

07 mei 2020	13.30u	15.30u	Economie
08 mei 2020	13.30u	15.30u	Nederlands
11 mei 2020	09.00u	11.00u	Geschiedenis
12 mei 2020	13.30u	15.30u	Wiskunde
13 mei 2020	09.00u	11.00u	Aardrijkskunde
14 mei 2020	09.00u	11.00u	Duits
14 mei 2020	13.30u	15.30u	Nask1
15 mei 2020	13.30u	15.30u	Biologie
18 mei 2020	13.30u	15.30u	Nask2
19 mei 2020	13.30u	15.30u	Engels

Uitslag examens (1e tijdvak): 10 juni 2020
 Tweede tijdvak: 15, 16, en 17 juni 2020
 Uitslag herexamens (2e tijdvak): 26 juni 2020

11. Toegestane hulpmiddelen eindexamens

L = leerling dient er zelf voor te zorgen
 S = verstrekt door school

Bij het centraal examen zijn bij ieder vak toegestaan:

- schrijfmateriaal, incl. millimeterpapier; L
- tekenpotlood; L
- blauw en rood kleurpotlood; L
- liniaal met millimeterverdeling; L
- passer; L
- geometrische driehoek; L
- vlakgum; L
- elektronisch rekenapparaat (niet programmeerbaar); L
- woordenboek Nederlands (ééndelig, niet digitaal); L

In plaats van het eindelijk woordenboek Nederlands mag ook gebruik gemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat). Indien je hiervan gebruik wilt maken meld je dit minimaal één week voor aanvang van het eerste examen bij de examensecretaris.

Extra hulpmiddelen per vak:

- Duits - woordenboek, naar en vanuit taal; L
- Engels - woordenboek, naar en vanuit taal; L
- wiskunde - roosterpapier cm²; S
- - geometrische driehoek en/of windroos; L
- nask1 - BINAS 2e editie informatiemateriaal (CvE); S
- nask2 - BINAS 2e editie informatiemateriaal (CvE); S

In de examenzaal zijn de volgende zaken niet toegestaan:

- (smart) horloges;
- (smart) telefoons;
- Device's welken als (mobiele) datadrager geschikt zijn;
- Device's welken geschikt zijn voor gebruik op internet;

12. Data Centraal Schriftelijk Praktijk Examen

Het Centraal Schriftelijk Praktijk Examen wordt afgenomen van 30 maart tot en met 10 april.

13. Data goedkeuring en publicatie

Het PTA is in september 2019, samen met het Examenreglement, geaccordeerd door de Medezeggenschapsraad (MR) van Het Hooghuis Heesch. Daarna is dit reglement voor 1 oktober 2019 gepubliceerd op de website. Aan alle kandidaten en ouder(s)/verzorger(s) wordt de publicatie bekendgemaakt in persoonlijke mail. Voor 1 oktober worden het Examenreglement en PTA aangeboden aan de Inspectie van het Onderwijs